

D'aquí a pocs dies començarà la campanya electoral per al Parlament de Catalunya. El **Gual Permanent**, pamflet anònim que només és i serà motiu perenne de divisió i discòrdia entre el pacífic veïnat de la nostra ciutat, com tan bé han afirmat manta vegada tants de prohoms, prohometes i prohombres instruïts i sensibles de tota la rodalia, tornarà a sembrar més cugulla i traïdoria entre els xais innocents que pasturen la prada ciutadana.

Ara bé, donat que encara falta un cert temps per a la gresca político-socio-econòmic-cultural, per tal de fornir a aquest bé de Déu d'anyellets torturats pel **Gual** d'elements discordiants, hem portat a la vostra consideració una opinió sobre el tema que ens sembla d'una categoria extraordinària, es tracta d'un text de l'escriptor Joan Fuster. No cal afegir-hi cap mena de comentari.

els vaticinis amargs

Fa poc, Lluís Aracil va dir no sé què, i la premsa local ho va traduir en titulars escandalosos. Jo em conec l'Aracil de fa molts anys, i estic segur que no va dir res que no fos correcte: «científicament» correcte. ¿Que correm el risc que el català tingui, a tot estirar, cent anys de vida? Això és claríssim, i no cal ser un sociolinguista massa docte per preveure-ho. Si no és que... Copio de l'«Avui», en una ressenya (5 de novembre de 1983) de la conferència d'Aracil a Lleida: «La culpa que les llengües minoritàries de l'Estat espanyol no hagin estat reconegudes en un pla d'igualtat amb el castellà, no és del legislador, sinó dels qui no han sabut crear l'estat d'opinió pública que obligui el legislador a legislar sobre això.» Potser són les seves paraules literalment transcrites. Em penso que sí. I les subscric, si no del tot, en un noranta-nou per cent. El «legislador», probablement, i en la qüestió dels idiomes, no seria tan flexible com pensa Vicent Lluís Aracil, per més «opinió pública» que l'empenyís. No, no...

No basta l'«opinió pública», altrament desinllada. Hi ha més factors en joc, i sobre tot un: l'Estat espanyol, muntat damunt una sèrie d'intencions, civils i militars, coincidents, i d'uns interessos de classe —obvis— en els quals conflueixen sovint els d'«ací» i els d'«allà», perquè tots són «uns». I, en tot cas, l'«opinió pública», de punta a punta dels Països Catalans, ni tan sols en les zones tradicionalment «nacionalistes», no ha pressionat, no ha sabut pressionar el «legislador». L'Aracil posa el dit en la plaga. Jo sempre he dit que, en la situació històrica en què ens hem vist involucrats, l'única possibilitat de «supervivència» —lingüística i nacional— era la de somoure una certa «consciència» lingüístico-nacional. Era una manera ale-

gre de dir-ho. Al capdavant, els «instruments» amb els quals una llengua «minoritària» podria aguantar-se són una complexa xarxa d'interessos econòmics —*id est*: de classe— no gaire confusos. Són, en primer lloc, l'Estat-de-classe, i si provisionalment, al Regne d'Espanya, manen uns executius del capitalisme que es consideren socialistes, no passa de ser el «mal menor». I Madrid està en contra del català.

Madrid és un emblema. L'Estat espanyol no ho és, i deriva en les províncies, i en els municipis, i en els partits que dominen províncies, municipis i *comunidades autónomas*. Tots són uns i els mateixos. Tot-hom odia Madrid: els de Sòria, els de Badajoz, els d'Almeria. Anticentralistes ho són tots. L'«Espanya de las Autonomías», ignominiosament invent dels subproductes de l'«Espanya imperial», com els Martín Villa, els Suárez, i fins i tot els Carrillo, el Guerra i, confessem-ho tot, els «nostres» colossals imbècils com el senyor Roca, com el senyor Attard, com el mico —ja ens fa riure, ja— del Senillós. Passarà el temps i, com diu l'Aracil, el «català», la llengua catalana, ingressarà en un museu antropològic. I hi ingressarà lentament. No hi haurà una degollació del català, però potser sí una dimissió del català. La voluntat de degollar-lo és clara, però la de dimitir-lo també. A Barcelona circula un senyor que es diu Obiols i que s'imagina que és socialista, el qual profereix unes bestieses sensorials respecte al català. Tot això és la burgesia del Principat, ambigua i acollonida. Lamento molt haver-ho de dir...

Lamento molt haver-ho de dir, però —com l'Aracil ho dirà també— el català-llengua no és patrimoni exclusiu d'uns «senyors de Barcelona» —i tots són cosins germans,

o cunyats, o gendres: la crema de la classe política—: el català-llengua s'estén de Salses a Guardamar i de Fraga a Maó. Si ho ignora el senyor Obiols —li ho deuen haver dit des de Madrid—, jo i l'Aracil sabem per què: l'Obiols és un moc del Guerra. La dreta tampoc no ho té clar: la dreta sempre serà drete, i a mi no m'ha estranyat mai que, quan em posaven bombes a casa, el diputat Roca Junyent anés a mitges amb l'Abril Martorell, en una subterrània complicitat, que, divertidament, era anticatalana. Els historiadors de despús-demà hi tindran una matèria invitricollada. Els historiadors tendeixen a erigir-se en jutges, i no ho han de ser. Que es limitin a constatar: a constatar la premonició de l'Aracil. Lluís Vicent Aracil va descarregar, a Lleida, una *andana* contra la Generalitat de Barcelona, i amb raó. Si pensem en la Generalitat de València, la cosa es complica. I es complica perquè tots som «uns».

Lluís V. Aracil, incrustat i incordiant a Barcelona, amb la seva experiència de «valencià» —l'Aracil és castellanoparlant de mamella, i ho superarà—, pot erigir-se amb unes admonicions patètiques. Jo no crec que la desaparició del català sigui tan veloç com diu l'Aracil, ni tan sols al meu municipi. Potser sí a Barcelona o a València. Són coses, «fets», o «dades», que els sociolingüistes haurien de filar prim. I una mica de Wittgenstein, com una pastilla de sabó, no estaria de sobres. Wittgenstein era un jueu sense idioma, com Kafka... L'Aracil insinua aquest perill. Perill? Una insalvable combinació de multinacionals, d'Estats, de míssils, de socialdemòcrates agenollats, de miniburgesos regionalistes, ens durà al no-res nacional... I ja ens veurem un dia en la glòria celestial... — JOAN FUSTER.